

Михайло Слободяник

Вагомий внесок у вузівську підготовку бібліографів

Швецова-Водка Г.М. Загальне бібліографознавство (Основи теорії бібліографії): Навч. посібник для студентів ін-тів культури / Рівн. держ. ін-т культури. - Рівне, 1995. - 183 с.

Навчальний курс «Загальне бібліографознавство», на мою думку, є найскладнішою навчальною дисципліною бібліографознавчого циклу. Це пов'язано з сучасним станом теорії бібліографії, наявністю взаємовиключаючих підходів до дослідження, феномену бібліографічної інформації, непідготовленістю студентів першого курсу до освоєння бібліографознавчого знання. Саме тому слід вітати підготовку професором кафедри бібліографії Рівненського державного інституту культури к.п.н. Г.Швцевою-Водкою навчального посібника з цієї дисципліни.

Рецензоване видання складається зі вступу до теорії бібліографії та семи розділів: поняття бібліографічної інформації, визначення бібліографії, структура практичної бібліографічної діяльності, бібліографування як процес виробництва бібліографічної діяльності та його методи, класифікація бібліографічних посібників, класифікація бібліографії, бібліографічне обслуговування та його види. Така структура цілком логічна і успішно розкриває основні проблеми курсу в чіткій методичній послідовності.

Автор враховує необізнаність студентів з теорією та практикою бібліографії, тому висвітлює тільки головні питання, потрібні для дальшого поглибленого вивчення поняття «бібліографічна інформація».

Основними джерелами для створення посібника є сучасні теоретичні дослідження проблем бібліографії, що враховують її тісний взаємозв'язок з інформаційною діяльністю та системою документальних комунікацій. Одночасно використано теоретичну спадщину вчених XIX-XX ст., зокрема видатних українських бібліографів. Окремі питання висвітлюються за результатами власних досліджень Г.Швцевої-Водки (про визначення об'єкта бібліографії; типологічну класифікацію видань, яка враховується в бібліографічному відборі; види; жанри й типи бібліографічних посібників, види бібліографії тощо).

Пропоноване видання заслуговує позитивної оцінки за ознакою індивідуального авторства, що дозволяє реалізувати єдиний підхід у викладенні матеріалу. Важливо те, що автор не приховує дискусійності деяких положень і запропонованих рішень, що спонукає студентів до порівнянь різних поглядів, сприяючи розвитку їх творчого мислення.

Посібник дає теоретичне підґрунтя для подальшого

вивчення історії бібліографії та бібліографознавства, аналізу сучасного стану бібліографії в Україні, розгляду взаємозв'язків бібліографознавства зі спорідненими науковими дисциплінами. Автор зазначає, що всі ці питання виносяться поза межі посібника. Тимчасом їх висвітлення було б дуже суттєвим для формування цілісного уявлення про бібліографію, а їх відсутність слід вважати недоліком видання. У посібнику немає також характеристики новітніх концепцій бібліографії: інформографічної, культурологічної, когнітологічної. Автор підкреслює, що за основу в посібнику взято документографічну та книгознавчу концепції, але можна було б інформувати ще й про інші. Було б корисно також викласти суть дискусій між лідером документографічної парадигми бібліографознавства професором О.П.Коршуновим і його найактивнішими опонентами - професорами А.П.Гречихіним, Ю.С.Зубовим, Н.А.Слядневою, В.О. Фокеєвим.

Зміст посібника свідчить також, що теоретичні погляди вчених української бібліографічної школи потребують подальшого дослідження з метою визначення впливу їх наукових ідей на сучасне бібліографознавство.

Рецензоване видання - це і навчальний посібник, мета якого - дати студентам початкові знання з бібліографознавства. Кращому засвоєнню матеріалу сприяють схеми, діаграми, таблиці, питання для самоконтролю. Предметний покажчик допомагає відшукати потрібні відомості. Прикнижковий список літератури вказує джерела для поглибленого знайомства з теоретичними проблемами бібліографії та подальшого переходу до вивчення завдань бібліографічної практики.

Поліграфічне виконання книги, на жаль, свідчить про бідність видавничої організації (мається на увазі якість паперу, обкладинки, самого друку), а наклад 300 прим. може задовольнити лише потреби самого Рівненського інституту культури.

Але треба віддати належне інституту за здійснення видання, яке створює передумови розвитку оновленої системи навчальної літератури з бібліографознавства. Високий науковий та дидактичний рівень його переконливо свідчить, що провідний бібліографознавець України Галина Швецова-Водка цілком підготовлена для створення авторського підручника «Загальне бібліографознавство».